

Norsk
orgelfestival
2202
15.-18. september
orgelfestival.no

NORSK ORGELFESTIVAL

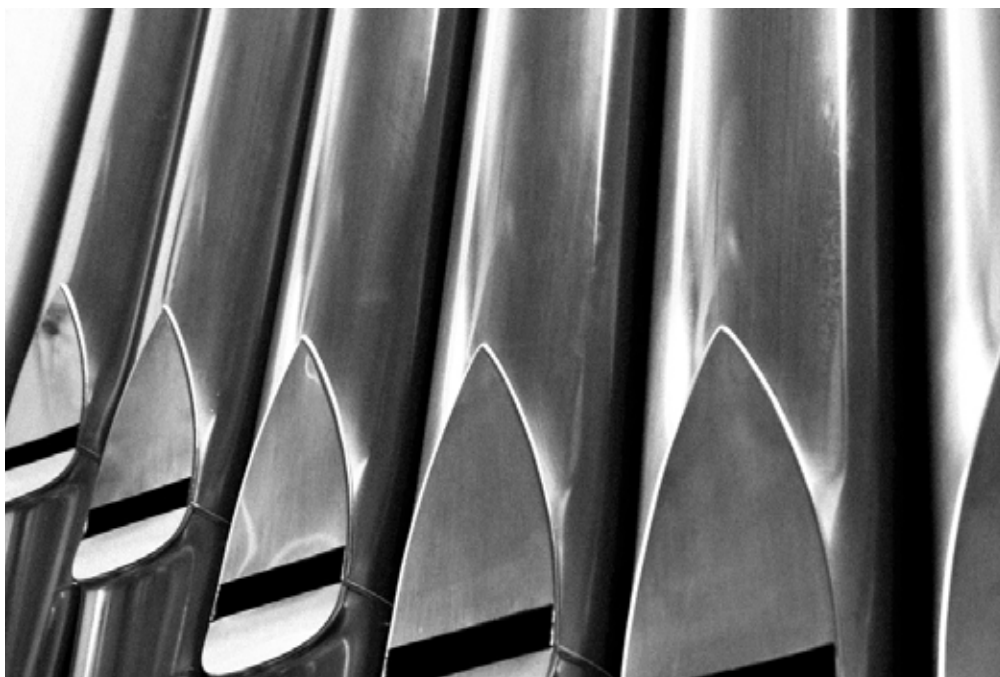
Om Norsk orgelfestival

Norsk orgelfestival ble stiftet i 1990 og er med det Norges eldste orgelfestival. Vi inviterer deg på innholdsrike festival-dager i Stavanger og Sandnes, hvor du får oppleve den store bredden i orgelmusikken. Festivalprogrammet har noe for alle aldersgrupper og for enhver smak. Vi har fokus på å synliggjøre kirkens kulturarv og kulturskatter, og i tillegg vise stor sjangerbredde. Du får høre alt klassisk musikk, til folkemusikk, til jazz, til samtidsmusikk. Norsk orgelfestival legger også til rette for nyskaping gjennom presentasjon av ny musikk og egne bestillingsverk. Med denne kombinasjonen får du som publikum oppleve både kjent og ukjent innhold, og vi håper at festivalprogrammet gir glede, inspirerer og utfordrer på samme tid. Norsk orgelfestival vil i 2022 rette søkelyset mot den franske orgelsymfonien. Vi feirer 200-årsjubileum for den belgisk-franske komponisten César Franck dette året (1822–1890), som regnes som den franske orgelsymfoniens pionér. Gjennom tre av festivalens konserter vil programmet inkludere symfoniske franske verker med hovedvekt av Franck, Louis Vierne (1870–1937) og Charles-Marie Widor (1844–1937), samt andre franske komponister som fremhever orgelsymfonien og som setter den i perspektiv. Som vanlig, vil Norsk orgelfestival vise orgelmusikken i all sin bredde. I mai 2022 inviterte vi publikum til urforeføring av et bestillingsverk for orgel og harpe av Martin Haug Tieghem. Som oppvarming til festivalen blir det både orgelvandring og salmestafett, med lokale musikere innen populærmusikken, som skal sette sitt preg på og tolkning av kirkemusikken. Vi inviterer til faglig oppdatering for kirkemusikere med den årlige fagdagen som holdes under festivalen, orgelkurs for ungdom og mesterklasse ved Michel Bouvard. Vi arrangerer orgelvandring og barna får et gjensyn med fortellingen om Christine Friborg Lund, Stavanger domkirkes første kvinnelige organist.

Stavanger går inn i en periode preget av jubileumsfeiring. I 2022 har Stavanger domkirke hatt orgel i 400 år og klokkespill i 100 år. I 2025 feirer Stavangerregionen 900-årsjubileum for Stavanger domkirke, Stavanger bispedømme og Stavanger by. I tråd med jubileumene vil vi i årene fremover fortelle historien om orgelbyen Stavanger, og med det markere orgelets rolle i et historisk perspektiv. I dag har Stavanger og omegn en imponerende orgelpark, inkludert det flotte orgelet i Stavanger konserthus. Orgelinstrumentene er en berikelse

for Stavanger og omegns musikk – og kulturliv. Det spiller en sentral rolle som liturgisk instrument og konsertinstrument, og er en viktig del av Stavanger domkirkes og Stavanger bys historie. Med andre ord: det blir nok en spennende festival! Vi trekker de store linjene musikalsk og igjen viser vi at Norsk orgelfestival er et viktig bidrag til Stavanger og Norges musikk – og festivalscene. Vi løfter orgelinstrumentet, som sårt trenger å synliggjøres, for at orgelkulturen skal videreføres til nye generasjoner. Vi viser at orgelet har et enormt potensial som instrument, på tvers av sjanger og kontekst, og inviterer på tvers av aldersgrupper, slik at alle kan nyte og bli kjent med «instrumentenes dronning», som jo selveste Mozart kalte orgelet.

Vi ønsker velkommen til Norsk orgelfestival 2022.

About Norsk orgelfestival

The Norwegian Organ Festival was founded in 1990 and it is the longest running organ festival in Norway. The festival offers an extensive programme presenting the wide variety of organ music. The main objective of The Norwegian Organ Festival has been to create awareness about the rich cultural heritage of church music alongside a wide range of music genres, such as classical music, folk, jazz and contemporary music. This year we focus on the French organ symphony as well as celebrating the 200-year anniversary of César Franck, a pioneer of the organ symphony. During this year's festival concerts the organists will present music by Frankc, Louis Vierne, Charles-Marie Widor and other French composers both highlighting the organ symphony and putting it in perspective.

2022 is also a significant year to Stavanger and its organ history. This year we wish to commemorate the 100-year anniversary of the carillon and the 400-year anniversary of the first organ, both at the Cathedral of Stavanger which is unfortunately currently closed due to restoration. Looking further ahead we are preparing for the 2025 900-year anniversary of the Cathedral completion, the establishment of the Stavanger Diocese and thus also the actual founding of the City of Stavanger. For the coming years we will therefore aim to tell the story of Stavanger within an organ context portraying the instrument's historical significance to the city, music and cultural scene.

Welcome to The Norwegian Organ Festival 2022.

Lørdag 10. september	11:00	Vandring i orgelbyen Stavanger <i>Stavanger konserthus</i>
Onsdag 14. september	20:00	Salmespor <i>Spor:5</i>
Torsdag 15. september	10:00	Fagdag for kirkemusikere <i>Stokka kirke</i>
	11:00	Torsdagsmesse <i>St. Petri kirke</i>
	12:00	Bokprat: Mennesket Fartein Valen <i>Sølvberget bibliotek og kulturhus</i>
	17:00	Orgelkurs for ungdom
	19:00	Åpningskonsert: Michel Bouvard <i>St. Johannes kirke</i>
Fredag 16. september	08:30	Orgelkurs for ungdom
	09:00	Mesterklasse: Michel Bouvard <i>St. Johannes kirke</i>
	11:00	Matinékonsert: Yasuko Uyama-Bouvard <i>Lura kirke</i>
	19:00	Kveldskonsert: Marcus André Berg <i>St. Petri kirke</i>
Lørdag 17. september	09:00	Orgelkurs for ungdom
	12:00	Fortellerstund: Tør du spille, Christine? <i>Stavanger museum</i>
	14:00	Matiné: Unge organister <i>St. Johannes kirke</i>
	18:00	Kveldskonsert: Anna Lapwood <i>St. Petri kirke</i>
Søndag 18. september	09:00	Orgelkurs for ungdom
	11:00	Festivalgudstjenester <i>St. Johannes kirke / St. Petri kirke / Stokka kirke</i>
	13:00	Fortellerstund: Tør du spille, Christine? <i>Stavanger museum</i>
	15:00	Matiné: Schola Solensis og Arnfinn Tobiassen <i>Utstein kloster</i>
	16:15	Kirkekunstseminar v. Gunnar Danbolt og vesper (kveldsbønn) <i>Utstein kloster</i>

Musikkforlagene og Lyche musikkforlag stiller ut noter under festivaldagene

Saturday September 10th	11:00	Organ crawl <i>Stavanger Concert Hall</i>
Wednesday September 14th	20:00	Hymns along the path of life <i>Spor:5</i>
Thursday September 15th	10:00	Seminar for church musicians <i>Stokka church</i>
	11:00	Thursday Mass <i>St. Petri church</i>
	12:00	Book talk: Fartein Valen – a portrait <i>Sølvberget Library and Culture House</i>
	17:00	Course for young organists
	19:00	Opening concert: Michel Bouvard <i>St. Johannes church</i>
Friday September 16th	08:30	Course for young organists
	09:00	Master class: Michel Bouvard <i>St. Johannes kirke</i>
	11:00	Matinee recital: Yasuko Uyama-Bouvard <i>Lura church</i>
	19:00	Evening concert: Marcus André Berg <i>St. Petri church</i>
Saturday September 17th	09:00	Course for young organists
	12:00	Storytelling performance: Tør du spille, Christine? <i>Stavanger museum</i>
	14:00	Matinee: Young organists <i>St. Johannes church</i>
	18:00	Evening concert: Anna Lapwood <i>St. Petri church</i>
Sunday September 18th	09:00	Course for young organists
	11:00	Festival services <i>St. Johannes kirke / St. Petri kirke / Stokka kirke</i>
	13:00	Storytelling performance: Tør du spille, Christine? <i>Stavanger museum</i>
	15:00	Matinee: Schola Solensis og Arnfinn Tobiassen <i>Utstein monastery</i>
	16:15	Lecture and vespers <i>Utstein monastery</i>

Exhibition of music scores will be displayed during the festival

Kjære festdeltaker

Norsk orgelfestival har i 2022 fokus på den franske orgelsymfoni. Vi feirer 200 år for komponisten César Francks fødsel og han regnes jo som «far» til denne særegne franske tradisjonen. Store franske orgelnavn som Charles-Marie Widor og Louis Vierne videreutviklet denne måten å skrive orgelmusikk på til store høyder og gjorde musikken kjent gjennom konsertturneer. Flere komponister fulgte etter dem og gjorde sjangeren rik og mangfoldig. Dette har vi som mål å vise fram under årets festival gjennom konserter, foredrag og mesterklasse. Til å hjelpe oss med det har vi med oss fire utøvere som skal levendegjøre musikken for oss.

Åpningskonserten blir med Michel Bouvard. Han er en virkelig fransk tradisjonsbærer med lang karriere både som organist i viktige stillinger og orgelprofessor ved Konservatoriet i Paris. Hans bestefar, Jean Henri Antoine Bouvard, var også organist, komponist og en av Louis Viernes elever. Michel Bouvard vil kåsere om forholdet mellom bestefaren og Vierne, holde mesterklasse og fremføre musikk av Jean H.A. Bouvard. Yasuko-Uyama Bouvard, Michels kone, som også er organist og cembalist, spiller konsert i Lura kirke i Sandnes og skal i tillegg undervise de unge orgelspillerne som kommer på det populære ungdomskurset vårt.

Den unge norske organisten Marcus André Berg er ansatt som organist ved Oslo domkirke og Vålerenga kirke. Han er opprinnelig fra Skudeneshavn og hadde som tema for sin mastergrad; Den franskomantiske orgelsymfoni. Hans konsert gir oss et meget interessant lengdesnitt av historien til årets hovedtema gjennom utvalgte satser fra mange komponister.

Et svært ungt, britisk stjerneskudd er organisten Anna Lapwood. Hun har allerede en stor karriere som orgelsolist, dirigent og musikkprogramleder i BBC. Hun kompletterer årets konsertserie med en festaften som har et par delikate overraskelser i sitt programvalg.

Norsk orgelfestival har i sine vedtekter – å bidra til nyskaping og fornyelse av orgelmusikken. Det gjør vi på forskjellig vis, som da vi i mai fikk urframført et nytt bestillingsverk for harpe og orgel av Martin Haug Tieghem, bosatt i Suldal. Under årets festival har vi et spesielt prosjekt på Spor:5: Salmespor.

Her vil kjente artister synge salmer med band under ledelse av jazzmusikeren Thomas Thorstrup. I tillegg arrangerer vi orgelvandring, bokprat og flere festivalhøymesser på søndag. I St. Petri vil Stavanger domkor følge opp årets tema med Messe solennelle av Louis Vierne.

Vi håper mange vil finne noe interessant og fint å oppleve sammen med oss under årets festival!

Edgar Hansen,
styreleder

**OPPVARMING TIL
FESTIVAL 10. OG 14.
SEPTEMBER
2022**

Vandring i orgelbyen Stavanger

Tid og sted: Lørdag 10. september, kl. 11:00 – 15:30
Stavanger

Billett: 200/160/100 NOK

Om arrangementet: Velkommen til en spennende orgelvandring over fire år. I 2022 starter vi historien om orgelbyen Stavanger. Da inviterer vi til den første av fire vandringer, hvor du kan bli bedre kjent med ulike orgelinstrumenter, kirkene og Stavangers vakre turområder. Turene går frem til jubileumsåret 2025, når vi skal feire Stavanger by, domkirken og bispedømmet 900 år.

Oppmøte utenfor Stavanger konserthus. Billetten inkluderer lunch. Husk vannflaske og en termos med varm drikke, om du ønsker! Kle deg etter vær og vind og ha godt fottøy på.

Rute: Kampen-turen

- Stavanger konserthus (Ryde & Berg 2012)
- Tasta kirke, Jehmlich (Orgelbau 1979)
- Lunch
- Kampen kirke (Frobenius 1983)
- Eiganes kapell (Ryde & Berg 2004)

Turguide: Knut Sellevold, Stavanger turistforening
Organister: Nils Henrik Asheim, Synnøve Seibt m.fl.

De første tre turene i 2022–2024 legges opp etter noen av Stavangers 52 hverdagsturer, som er merket opp av Stavanger kommune og Stavanger turistforening. Turene henger sammen geografisk, og etter de tre årene har man gått en sammenhengende vandring gjennom fire kommunedeler og i sentrumsområdet. I selve jubileumsåret 2025 er målet å dra på dagstur med buss til Stavangers flotte middelalderkirker, som avsluttes ved Stavanger domkirke, der byhistorien og orgelhistorien startet. En guide vil ledsage vandringene og fortelle om byområdene, omgivelsene, kirkene og orglene. Vi har en imponerende orgelpark i Stavanger og instrumentene er en berikelse

for byens kulturliv, utviklet fra 1940-tallet og frem til i dag, med det storslåtte konserthusorglet som kronen på verket. Formidlingen vil favne vidt og romme orgel- og musikkhistorie, arkitektur, by- og bydelsutvikling, samfunnsutvikling og kirkekultur. Små orgelkonserter vil akkompagnere vandringen og lokke frem de ulike instrumentenes egenart og sjarm.

Arrangeres i samarbeid med Stavanger turistforening.

Salmespor

Tid og sted: Onsdag 14. september, kl. 20:00 – 21:15
Spor:5, Stavanger

Billett: 300/240/150 NOK

Om arrangementet: Mange har et forhold til salmesangen. Salmene knyttes til høytider og seremonier. De vekker minner og assosiasjoner til sorg og glede. For noen er salmesangen nostalgi fra hjem, oppvekst og skolegang. Salmen er fortsatt en viktig del av trosutøvelsen for mange, for enkelte kun et minne om en tro de har forlatt. I individualismens tidsalder, kan salmene fortsatt virke samlende? Hvilken betydning har de for samhold, fellesskap, nærhet og trøst i vanskelige tider?

På scenen denne kvelden møter du fem sangere, flere orgler, organister og musikere, som på særegne måter presenterer både salmene og orgelet i en ny setting. Utøverne vil sette sitt eget preg på salmene og samtidig gi publikum mulighet for å mimre, reflektere og undres.

Vokal:	Eva Bjerga Haugen, Randi Tytingvåg,
Orgel*:	Inger Lise Hope, Pål Jackman, Espen Hana
*hammond,	Thomas Torstrup, Håvard Ersland, Ghislain
claviorganum	Gourvennec, Henning Rød Haugland
og harmonium	
Trekkspill:	Johan Egdetveit
Trommer:	Bendik Andersson
Bass:	Theodor Onarheim
Gitar:	Vidar Schanche

Arrangeres i samarbeid med organist og pianist
Thomas Torstrup.

**TORSDAG
15. SEPTEMBER
2022**

Fagdag for kirkemusikere

Tid og sted: Torsdag 15. september, kl. 10:00 – 15:00
Stokka kirke, Stavanger

Billett: 300 NOK

Om arrangementet: Stavanger bispedømme og Norsk orgelfestival inviterer til en hel dag med faglig påfyll for kantorer og kirkemusikere. Fagdagen er delt i to der første del blir et foredrag ved Vidar Vikøren. Temaet er Johann Adam Reineckens koralfantasi «An Wasserflüssen Babylon» for orgel. Etter lunsj vil Jorunn Lovise Husan, Tore Erik Mohn og Bjarte Lending sette søkelyset på sangens betydning i kirken. Mange erkjenner at det synges mindre enn tidligere. Derfor har man opprettet «Krafttak for sang» med fokus på barnehager, skoler, kommuner og eldreomsorg. Kan dette gi inspirasjon til oss i kirken?

Jorunn Lovise Husan er sanger, lektor ved Stavanger katedralskole og dirigent for Domkirkens pikekor. Tore Erik Mohn er domkantor i Fredrikstad domkirke. Bjarte Lending er sanger, kordirigent og kirkemusiker i Hana kirke.

09:30 Registrering, kaffe/te og mingling
10:00 Morgensang
10:30 Vidar Vikøren: J.A. Reinken (1643–1721):
«An Wasserflüssen Babylon»
11:30 Lunch
12:15 Jorunn Lovise Husan: Stemmebruk
13:15 Tore Erik Mohn: Hva kan vi bidra med?
Tiltak og muligheter.
14:15 Bjarte Lending: Krafttak for sang!
Hva gjøres i Sandnes og i Hana kirke?

Billetten inkluderer lunch. Påmelding til Stavanger bispedømme innen 09. september,

Arrangeres av Stavanger bispedømmeråd i samarbeid med Norsk orgelfestival.

Torsdagsmesse

Tid og sted: Torsdag 15. september, kl. 11:00 – 12:30
St. Petri kirke, Stavanger

Billett: Gratis adgang, kollekt

Om arrangementet: Torsdagsmesse under Norsk orgelfestival med orgelresitasjon.

Organist: Timothy Miller

Bokprat: Mennesket Fartein Valen

Tid og sted: Torsdag 15. september, kl. 12:00 – 13:00
Sølvberget bibliotek og kulturhus, Stavanger

Billett: Gratis adgang

Om arrangementet: Fartein Valen-Senstad i samtale med Olaf Eggestad.

Komponisten Fartein Valens grandnevø, Fartein Valen-Sendstad, blir intervjuet med utgangspunkt i sin bok om mennesket Fartein Valen. Først og fremst får vi med dette møte en som faktisk opplevde komponisten på nært hold, i levende live. Valen var en sosialt tilbaketrukket person som samtidig ble en fanebærer og et samlingspunkt for moderne internasjonale strømninger i Norge fra mellomkrigstiden av. Samtalen vil peke på at Valen hadde mange sider, og at han nok er et menneske man også har hatt lett for å misforstå – eller fastholde i litt for enkle og oversiktlige kategorier. En vil i tillegg til de ulike fasettene ved personen Fartein Valen også komme inn på hvordan han blir å tolke i konteksten av samtidige norske kunstnere og norsk kulturliv, i forhold til europeisk modernisme, tysk idealisme og sin egen religiøse forankring.

Fartein Valen-Sendstad er professor emeritus ved Universitetet i Stavanger. Hans fagområder er bl.a. troslære og dogme-historie, det siste med vekt på ortodoksien og tidlig-rasjonalisme, det vil her si 1600-tallet. Siden 1985 er Valen-Sendstad og hans kone Sølvi Irene Vinnes eiere av og konservatorer for Valenheimen på Sveio.

Pianist og musikkviter Olaf Eggestad ledet i en årrekke den klassiske fagavdelingen ved Fakultet for utøvende kunsthøgskolen i Stavanger. Som førstelektor i musikkteori dekker han en bred fagportefølje med hovedvekt på historiske, oppføringspraktiske og musikkestetiske emner og driver også forskning på de samme områdene. Eggestad var tidligere mye involvert i kulturadministrasjon og festivalarrangementer, bl.a. Krysspunkt Valen i 2002 og 2004.

Orgelkurs for ungdom

Tid og sted: Torsdag 15. – søndag 18. september
Stavanger og Sandnes

Kursavgift: 150 NOK

Om arrangementet: Velkommen til orgelkurs for organistspirer i alderen 12–25 år. Sammen med elever fra hele landet skal vi lære, utveksle kunnskap og ha fire fine faglige og sosiale dager. Som den del av kurset opplever vi konserter med kjente organister, spiller egne konserter og deltar ved søndagens høymesser. Yasuko-Uyama Bouvard, Anna Lapwood og David Scott Hamnes er gjestelærere og kurset ledes av Ghislain Gourvennec, kantor i Stokka kirke og lærer ved Stavanger kulturskole.

Program:

Torsdag	17:00	Registrering og velkomstmiddag
Fredag	08:30	Undervisning: Anna Lapwood
	11:00	Matinékoncert: Yasuko-Uyama Bouvard
	12:00	Lunch
	13:00	Undervisning med Yasuko-Uyama Bouvard
	16:00	Middag
	19:00	Kveldskoncert: Marcus André Berg <i>St. Petri kirke</i>

Viderekomne får anledning til å følge Michel Bouvard mesterklasse i St. Johannes kirke fredag fra kl. 09:00.

Lørdag	09:00	Undervisning: Forberedelse til konsert og høymesse
	11:00	Lunch
	12:00	Undervisning: Forberedelse til konsert og høymesse
	14:00	Matinékoncert med orgelelever
	17:00	Middag
	18:00	Kveldskoncert: Anna Lapwood <i>St. Petri kirke</i>

Søndag	09:00	Undervisning
	11:00	Deltakere fra kurset spiller ved høymessene
	13:30	Lunch
	15:00	Takk for nå

Åpningskonsert:

Michel Bouvard og Yasuko Uyama-Bouvard

Tid og sted: Torsdag 15. september, kl. 19:00 – 20:15
St. Johannes kirke

Billett: 300/240/150 NOK

Om arrangementet: Den franske orgelsymfonien – Del I

I samspill med sin kone, Yasuko Uyama-Bouvard, åpner den franske organisten Michel Bouvard Norsk orgelfestival 2022 med fransk barokkmusikk. Charpentier preludium til Te Deum er kjente toner bl.a. fra Den europeiske kringkastingsunion sine sendinger. På programmet står musikk for tre og fire hender, men også også 200-åringen César Francks store orgelkoral i E-dur. Frank regnes som forløperen til den franske orgelsymfonien som er tema for dette årets orgelfestival. Kveldens organist avslutter konserten med et verk av sin bestefar, Jan Henri Antoine Bouvard som var en en Louis Vierne sine elever.

Orglet i St. Johannes kirke er opus 88 fra Ryde & Berg orgelbyggeri og med sine 37 stemmer ble instrumentet ferdigstilt i 2008. Deler av pipeverket stammer fra kirkens gamle orgel fra 1909, bygget av Olsen & Jørgensen og fra Frobeniusorglet som stod i Stavanger Domkirke.

Program:

Prélude Te Deum *	Marc-Antoine Charpentier 1643–1704
fra Livre des Meslanges (1657)	Henri Du Mont
Prélude en trio 10 for 3 hender	1610–1684
Prélude en trio 14 for 3 hender	
Konsert for fire cembali og orkester BWV 1065 **	Johann Sebastian Bach
Allegro	1685–1750
Largo	
Allegro	
Divertimento i B-dur KV 240 ***	Wolfgang Amadeus Mozart
Allegro	1756–1791
Andante grazioso	
Menuetto - Trio	
Allegro	
Koral nr. 1 i E-dur (1890)	César Franck
	1822–1890
fra Orgelsymfoni nr. 2 op. 20: Koral	Louis Vierne
fra Orgelsymfoni nr. 3 op. 28: Adagio	1870–1937
Variations sur un Noël basque	Jean Bouvard
	1905–1996

* Arrangement for tre hender av Michel Bouvard.

** Bachs transkripsjon av Vivaldis konsert (RV 580) er arrangert for orgel av André Isoir.

*** Mozarts divertimento for to oboer, to horn og to fagotter er arrangert for firhendig orgel av Michael Bouvard.

FREDAG

16. SEPTEMBER

2022

Mesterklasse: Michel Bouvard

Tid og sted: Fredag 16. september, kl. 09:00 – 12:00
St. Johannes kirke, Stavanger

Billett: 150/75 NOK

Om arrangementet: Innledningsvis vil Michel Bouvard holde et foredrag om Louis Vierne og Jean Henri Antoine Bouvard. Han var organist, komponist og en av Louis Viernes elever – og Michel Bouvards bestefar. Deretter blir det mesterklasse der deltakerne bl.a. kan spille Viernes verker med veiledning fra Michel Bouvard. Mesterklassen er åpen for alle, men med begrenset antall plasser for aktive deltakere som ønsker å spille.

Program:

09:00	Foredrag: «Paris 1927–1931: Louis Vierne as seen by Jean Bouvard – a filial relationship»
09:45	Pause
10:00	Mesterklasse
10:45	Pause
11:00	Mesterklasse
12:00	Slutt

Matinékonsert: Yasuko Uyama-Bouvard

Claviorganum

Tid og sted: Fredag 16. september, kl. 11:00 – 12:00
Lura kirke, Sandnes

Billett: Gratis adgang

Om arrangementet: Organisten Yasuko Uyama-Bouvard byr denne formiddagen på renessanse- og barokkmusikk fra Italia, Spania og Frankrike. Merulo og Cabezón var svært viktige for utviklingen av den tidlige klavermusikk. Organist i Valenciakatedralen, Cabanilles ble kalt den spanske Bach. Racquet var organist i Notre Dame de Paris fra 1618 og er mest kjent for monumentalverket *Fantasie*. Som mange andre komponister har hoffkomponist hos Ludvik XIV; Couperin «le grand» komponert variasjoner over folia-temaet. Se neste side for beskrivelsene av variasjonene. «Bach ist Anfang und Ende aller Musik» sa komponisten Max Reger, og Bach er punktum for denne konserten.

Musikken blir fremført på Ghislain Gourvennecs Claviorganum. Instrumentet består av et flamsk cembalo bygget av Max Doronin med følgende disposisjon: 8', 8', 4' og lutt og et orgel på to manualer og pedal bygget av Manufacture d'orgues Quentin Requier.

Konserten arrangeres i samarbeid med Den kulturelle spaserstokken i Sandnes.

Program:

Toccata quarta del secondo tuono	Claudio Merulo 1533–1604
Pavana glosade Diferencias Sobre « La Dama le demanda »	Antonio de Cabezón 1510–1566
Tiento lleno 2e tono	Joan Cabanilles 1644–1712
Toccata Settima (1657 Roma)	Michelangelo Rossi 1602–1656
Fantasie	Charles Raquet 1597–1664
Les Folies françaises, ou les Dominos	François Couperin 1668–1733
L'âme en peine	
La Virginité sous le Domino couleur d'invisible	Gracieusement
La Pudeur sous le Domino couleur de Rose	Tendrement
L'Ardeur sous le Domino incarnat	Animé
L'Espérance sous le Domino Vert	Gayement
La Fidélité sous le Domino Bleu	Affectueusement
La Persévérance sous le Domino Gris de lin	Tendrement sans lenteur
La Langueur sous le Domino Violet	également
La Coquéterie sous diférens Dominos	Gayement, modéré, légèrement
Les Vieux galans et les Trésorieres Surannée. Sous des Dominos Pourpres, et feuilles Mortes	Gravement
Les Coucous Bénévoles sous des Dominos jaunes	Lentement et mesuré
La Jalousie Taciturne sous Le Domino gris de Maure	Lentement et mesuré
La Frénésie, ou Le Désespoir sous Le Domino noir	Très vite
L'âme-en peine	Languissement
Toccata i D-dur BWV 912	Johan Sebastian Bach 1685–1750

Kveldskonsert: Marcus André Berg

Tid og sted: Fredag 16. september, kl. 19:00 – 20:15
St. Petri kirke, Stavanger

Billett: 300/240/150 NOK

Om arrangementet: Den franske orgelsymfonien – Del II

Domkantor i Oslo domkirke, Marcus André Berg spesialiserte seg på den fransk-romantiske orgelsymfoni under masterstudiet ved Norges musikkhøgskole. I denne konserten lar Berg oss få oppleve enkeltsatser fra symfonier av de mest kjente Franck, Vierne og Dupré, men og av flere mindre kjente komponister. Barié var organist i St. Germain-des-Prés i Paris etter studier hos bl.a. Vierne og Guilmant. Han var kjent for sitt store improvisasjonstalent og som sin lærer Vierne, var Bairé og blind. Bonnal studerte både hos Fauré, Guilmant og Vierne. Han var Widors assistent i Saint-Sulpice og overtok St. Clotilde etter Tournemire. Både Gilles og Labole var elever av Dupré. Symfonien i E, tilegnet Dupré, er Gilles eneste publiserte verk. Laboles symfoni i h-moll er utfordrende men et betagende verk. Boulnois gikk ut fra Pariskonservatoriet med toppkarakter etter studier med bl.a. Dupré. Han var organist i hele 53 år ved Saint-Philippe-du-Roule i Paris. Fleury studerte hos både Gigout og Dupré og virket både i Paris, Dijon og Versailles. Han konserterte over det meste av Europa og har etterlatt seg flere større orgelverker.

Program:

Beaucoup plus largement utdrag fra Grande Pièce Symphonique op. 17 (1862)	César Franck 1822–1890
Fugue fra Symphonie pour grand orgue op. 5 (1907)	Augustin Barié 1883–1915
Menuet fra Symphonie nr. 4, op. 32 (1914)	Louis Vierne 1870–1937
Réssurrection fra Symphonie-Passion op. 23 (1924)	Marcel Dupré 1886–1971
Assez lent fra Symphonie d'après "Media Vita" (1932)	Ermend Bonnal 1880–1944
Prélude fra Symphonie en mi majeur pour Grand Orgue (1937)	Joseph Gilles 1903–1942
Aria fra Symphonie en si mineur (1940)	Germaine Labole 1896–1942
Scherzo fra Symphonie pour Grand Orgue (1944)	Michel Boulnois 1907–2008
Vif et impetueux fra Deuxième Symphonie (1947)	André Fleury 1903–1995

**LØRDAG
17. SEPTEMBER
2022**

Fortellerstund: Tør du spille, Christine?

Tid og sted: Lørdag 17. september, kl. 12:00 – 12:45
Stavanger museum, Fuglesalen

Billett: 50 NOK

Om arrangementet: I år er det 400 år siden det første orglet kom til Stavanger domkirke og 100 år siden byen og landet fikk sitt første konsertklokkespill. I tillegg ser vi fremover mot Stavangers byjubileum i 2025 og starter med dette historien om Orgelbyen Stavanger.

Christine Friborg Lund ble født på begynnelsen av 1700-tallet. Hun var bare 14 år første gang hun spilte i Stavanger domkirke. Christine ble den første kvinnelige organisten ikke bare i Domkirken, men den første kvinnelige organist i Norge. «Tør du spille, Christine?» er en fortellerforestilling om en modig jente og en foregangskvinne i Stavanger bys historie. Christine har spilt en viktig rolle i lokalhistorisk sammenheng, for norsk orgel – og musikkhistorie, og også vår kvinne – og kjønns historie.

Forteller Nina Næsheim tar publikum med inn i historien, i samspill med orgelmusikk spilt på et lite og spennende orgel som kalles et positiv. Organisten i forestillingen, Bodil Fagerheim fra Tjensvoll kirke, feirer selv sitt 50-årsjubileum som organist i år.

Velkommen til en underholdende og lærerik forestilling som passer aller best for barn mellom 8–12 år.

Regi og manusforfatter: Hilde Blesvik
Fortelling: Nina Næsheim
Orgel: Bodil Fagerheim
Dramaturgi: Nina Godtlibsen
Varighet: 35 minutter
Arrangør: Norsk orgelfestival i samarbeid med Stavanger Museum

Matiné: Unge organister

Tid og sted: Lørdag 17. september, kl. 14:00 – 15:00
St. Johannes kirke, Stavanger

Billett: Gratis adgang, kollekt

Om arrangementet: Kom og hør dyktige unge organister fremføre et variert utvalg orgelmusikk. Med orgelelever fra Stavanger kulturskoles orgelskole og Norsk orgelfestivals Orgelkurs for ungdom.

Program deles ut ved inngangen.

Kveldskonserert: Anna Lapwood

Tid og sted: Lørdag 17. september, kl. 18:00
St. Petri kirke

Billett: 300/240/150 NOK

Om arrangementet: Den franske orgelsymfonien – Del III

Som en svært dyktig og inspirerende organist fikk Anna Lapwood høre at hun «spiller som en mann» og besvarte dette med å ta i bruk emneknaggen #playlikeagirl i sosiale medier. Lapwood har en utstrakt konsertvirksomhet og i fjor var hun solist på Saint-Saëns orgelsymfoni under BBC Proms. Nå er hun i Stavanger med et program av fransk orgelmusikk fra jubilanten César Franck til Nadia Boulanger. Konserten åpner med et arrangement av tre satser fra Ravels suite Le Tombeau de Couperin, opprinnelig komponert for klaver. Boulanger ble nesten en kultfigur og mange har oppsøkt henne for å studere og la seg inspirere. Hennes verk Trois Pieces for orgel ble publisert 1912.

Orglet i St. Petri kirke har 40 stemmer fordelt på tre manualer og er bygget av Jehmlich Orgelbau, Dresden i 1977. I 2008 ble instrumentet oppgradert av samme orgelbygger.

Program:

fra Le Tombeau de Couperin *

I. Prelude

II. Forlane

III. Rigaudon

Maurice Ravel

1875–1937

Vocalise-Etude

Olivier Messiaen

1908–1992

Prelude, Fugue & Variation (1862)

César Franck

1822–1890

Trois Pieces

I. Prelude

II. Petit Canon

III. Improvisation

Nadia Boulanger

1887–1979

Andante Sostenuto fra Symphonie Gothique

Charles-Marie Widor

1844–1937

Koral nr. 3 i a-moll (1890)

César Franck

1822–1890

*Arrangert for orgel av Erwin Wiersinga

**SØNDAG
18. SEPTEMBER
2022**

Festivalgudstjenester

Tid og sted: Søndag 18. september, kl. 11:00
Ulike kirker

Billett: Gratis adgang, kollekt

Om arrangementet: St. Petri kirke, Stavanger
Messe solennelle op 16 av Louis Vierne ved Stavanger domkor,
Alie Hamberg (orgel), Timothy Miller (positiv) og Oddgeir
Kjetilstad (dirigent)

St. Johannes kirke, Stavanger
Deltakere fra Orgelkurs for ungdom spiller orgel

Stokka kirke, Stavanger
Deltakere fra Orgelkurs for ungdom spiller orgel

Fortellerstund: Tør du spille, Christine?

Tid og sted: Søndag 18. september, kl. 13:00 – 13:45
Stavanger museum, Fuglesalen

Billett: 50 NOK

Matinékonsert: Gregoriansk sang i klosteret

Schola Solensis og Arnfinn Tobiassen

Tid og sted: Søndag 18. september, kl. 15:00 – 16:00
Utstein kloster, Mosterøy

Billett: 300/240 NOK *

Om arrangementet: Ta søndagsturen til Utstein kloster og klosterkirken for gregoriansk sang og orgelmusikk i historiske og vakre omgivelser. Klosteret er landets best bevarte klosteranlegg fra middelalderen og her hører gregorianikken hjemme. Ensemblet Schola Solensis har, siden etableringen i 1995, vært på oppdagelsesferd i den gregorianske sangen. De gir liv til glemte sanger fra middelalderen og søker å gjenskepe musikken for det moderne publikum. I samarbeid med organisten Arnfinn Tobiassen vil de denne ettermiddagen belyse tre helgener:

Maria: Himmeldronningen
Olav: Norges evige konge
Laurentius: Klosterets helgen

Program deles ut ved inngangen.

*Du kan kombinere konserten med påfølgende kirkekunstseminar og vesper (kveldsbønn). Du får da en unik heldagsopplevelse på klosteret og Utstein pilegrimsgard. Kombinert billett koster 400 NOK og inkluderer enkel bevertning.

Kirkekunstseminar og vesper

Kirkeutsmykning

Tid og sted: Søndag 18. september, kl. 16:00 – 19:30
Utstein kloster og Utstein pilegrimsgard, Mosterøy

Billett: 200 NOK *

Om arrangementet: Gunnar Danbolt, Schola Utsteiniensis

De tidligere kommunene Rennesøy og Finnøy har fire steinkirker fra Middelalderen: Utstein kloster, Sørbø, Talgje og Hesby. Med henblikk på moderne kirkelig aktivitet kan de på mange måter fortone seg upraktiske. Men samtidig har de en utstråling som treffer noe i dagens mennesker, også mennesker som ellers opplever distanse til kirken og dens budskap. Professor Gunnar Danbolt vil, med både lokale, nasjonale og internasjonale eksempler, belyse hvordan utsmykningen i denne type kirker har utviklet seg.

Billetten inkluderer bevertning.

Obs: Begrenset plass, 50 personer.

*Du kan kombinere kirkekunstseminar og vesper med konserten Gregoriansk sang i klosteret som starter kl. 15:00. Du får da en unik heldagsopplevelse på klosteret og Utstein pilegrimsgard. Kombinert billett koster 400 NOK og inkluderer enkel bevertning.

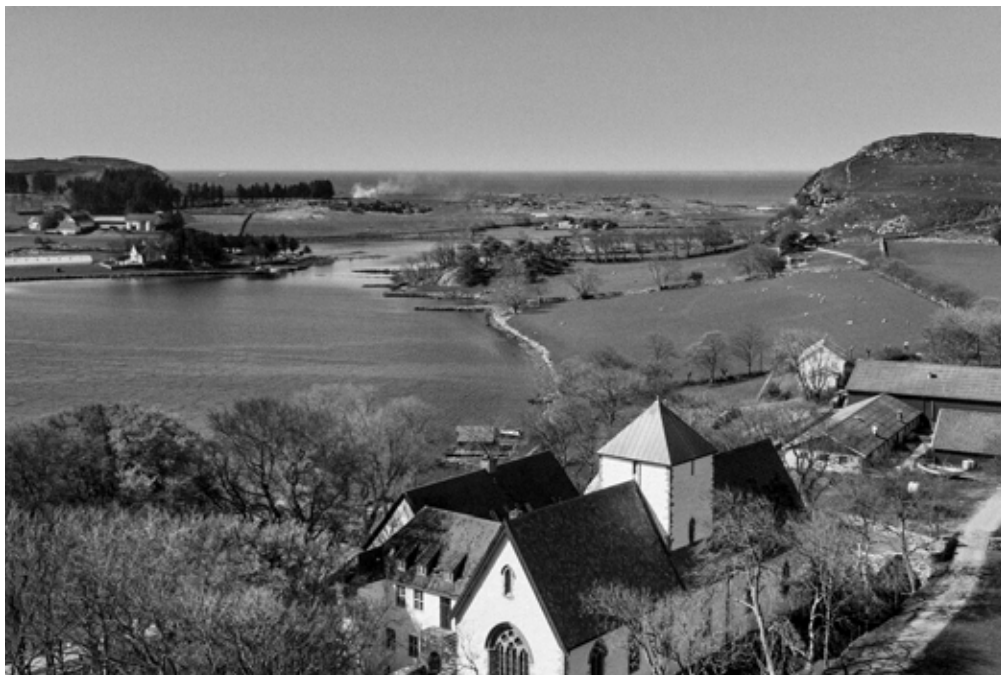
Program:

Oppmøte: Vi møtes utenfor Utstein klosterkirke og går sammen til pilegrimsgarden Kirkekunstseminar i to deler:

1. Fra Europa til Norge – om kirkeutsmykning fra dens begynnelse på 400-tallet frem mot høymiddelalderen
2. Nytt utsmykningssystem fra ca 1250, også med nasjonale og lokale eksempler (vi beveger oss tilbake til klosterkirken for å høre siste del av dette foredraget)

Vesper: Månedlig kveldsbønn med korggruppen Schola Utsteiniensis.

Arrangeres av Rennesøy og Finnøy kyrkjeforum, Rennesøy og Mosterøy sokn, Utstein Pilegrimsgard, Museum Stavanger MUST og Schola Usteiniensis.

UTØVERE

/ CONTRIBUTORS

2022

MICHEL BOUVARD
YASUKO UYAMA-BOUVARD
ANNA LAPWOOD
MARCUS ANDRÉ BERG
NINA NÆSHEIM
HILDE BLESVIK
GUNNAR DANBOLT
ARNFINN TOBIASSEN OG
SCHOLA SOLENSIS

Michel Bouvard

Michel Bouvard (1958) er professor ved Konservatoriet i Paris, titulærorganist ved det kjente Cavallé-Coll-orgelet i katedralen Saint-Sernin i Toulouse og hovedorganist ved det kongelige kapell i Versailles. I tillegg til virksomheten som konsertorganist, har Bouvard og spilt inn en rekke plater. Han er barnebarn av komponisten Jean Henri Antoine Bouvard og studerte bl.a. hos André Isoir.

Yasuko Uyama-Bouvard

Yasuko Uyama-Bouvard (1950) opprinnelig fra Japan, men flyttet til Paris i 1976. Hun er professor i cembalo og piano ved Conservatoire de Toulouse og titulær organist ved det franske barokkorgelet i Saint-Pierre des Chartreux. Uyama-Bouvard opptrer regelmessig som solist, i kammermusikk og sammen med ulike ensembler som Sacqueboutiers, Les Passions og Elements.

Anna Lapwood

Anna Lapwood (1995) er konsertorganist, dirigent, radiovert og leder for musikkavdelingen ved Pembroke College i Cambridge. Hun har sin utdannelse fra Oxford University. Under studiene ble Lapwood første kvinne (på 560 år) ved Magdalen College som ble tildelt The Organ Scholarship. Hun har konsertert over hele Storbritannia og på det europeiske kontinentet i tillegg til mange oppdrag for nasjonal radio og tv.

Marcus André Berg

Marcus André Berg (1988) er domkantor i Oslo domkirke, kordirigent og har undervist ved talentutviklingsprogrammet ved Norges musikkhøgskole. I sitt masterprosjekt ved Musikkhøgskolen tok han for seg den fransk-romantiske orgelsymfonien med musikk av César Franck, Charles-Marie Widor, Louis Vierne og Marcel Dupré. Berg er en prisbelønnet komponist og har studert bl.a. med Trond Kverno og Olav Anton Thommessen.

Foto: Tom Arber

Foto: Odd Vegge

Nina Næsheim

Nina Næsheim (1961) har bakgrunn fra teaterlinja ved Ærø folkehøjskole i Danmark, dans og drama ved Høyskolen i Stavanger, story telling ved Emerson College og Artemis School of Speech and Drama. Siden år 2000 har hun jobbet som forteller med forestillinger og kurs for store og små i inn og utland. Hun er tildelt Stavanger kommunes kulturstipend. Ved orgelfestivalen samarbeider hun med Hilde Blesvik om fortellerstunden «Tør du spille, Christine?» som er basert på en teaterforestilling med samme navn.

Hilde Blesvik

Hilde Blesvik (1958) jobber ved opplæringsavdelingen i Rogaland fylkeskommune, er tidligere drama- og teaterpedagog ved Vågen videregående skole og arbeider som freelance regissør, med bred erfaring fra prosjekter innen teater og scenekunst. Blesvik har utviklet og regissert utallige forestillinger for og med barn og ungdom. Ved orgelfestivalen samarbeider hun med Nina Næsheim om fortellestunden «Tør du spille, Christine?» som er basert på en teaterforestilling med samme navn.

Gunnar Danbolt

Gunnar Danbolt(1940) var i mange år professor i kunsthistorie ved Bergen universitet, og har skrevet tallrike bøker om kunsthistoriske og arkitekturhistoriske emner. For eksempel «Nidarosdomen – fra Kristkirke til nasjonalmonument», Norsk kunsthistorie, «Vi så hans herlighet» (meditasjoner over ikoner malt av Hæge Åsmundtveit). Han er også kjent som foredragsholder, og fra det tidligere NRK P2-programmet «Kunstreisen».

Arnfinn Tobiassen

Arnfinn Tobiassen (1981) er kantor i Avaldsnes menighet. Han studerte ved Royal Academy of Music i London og var samtidig organist i St. Michael's, All Angels i Croydon, St. Paul's Knightsbridge og i den Nederlandske kirken. Han har deltatt i flere internasjonale orgelkonkurransen og vunnet flere av dem. Arnfinn var kunstnerisk leder for Norsk orgelfestival i perioden 2015 til 2019 og leder nå Olavsdagene på Avaldsnes.

Schola Solensis

Scola Solensis (etablert 1995) er et gregoriansk damekor som fordyper seg i og formidler den aller eldste kirkemusikken vi har i landet. De har base i den vakre Sola ruinkirke fra 1100-tallet. Koret har deltatt ved nasjonale og internasjonale konserter for middelaldermusikk og ga i 2011 ut platen «Psallat Ecclesia» med gregorianske sekvenser fra helgenrepertoaret i Rogaland. Koret ledes av Ragnhild Zetterstrøm og har følgende syv sangere: Eva Margrethe Olsen, Margareth Buer Hana, Asbjørg Skretting Vaaland, Synnøve Seibt, Åsa Dahlin Hauken, Hilde Garlid og Ragnhild Zetterstrøm.

Klokkespillet i Stavanger domkirke 100 år

«De i udlandet forholdsvis almindelige klokkespil hører her i landet endnu til sjeldenhederne, sikkert væsentlig, fordi om kostningene ved anskaffelsen i almindelighed vil blive for store for norske forhold. Imidlertid vilde det uden tvil være en vinding, om nogen faa af landets kirker kunde blive udstyret med klok kespil, som vil forlene mangelen høitidsstund med et værdifuldt stemningsmoment.»

Dette skriver Aftenposten i en artikkel 10. juni 1922. Norges klokkespillhistorie, når det er snakk om konsertklokkespill, begynner ved at Stavanger domkirke i 1922 innvier sitt klokkespill. Instrumentet bestod av 22 klokker fra det engelske klokkestøperiet Warner. Aftenposten dekker begivenheten slik i den overnevnte artikkel:

«Stavanger fik ved nyttaarstider et vakkert klokkespil til sin Domkirke, skjænket af konsul Sigval Bergesen. Klokkespillet blev indviet- og taget i brug straks over nyttaar under megen høitidelighed, hvorefter den sjeldne begivenhed blev almindelig omtalt over det hele land.»

Bladet 1ste Mai skriver 29. november 1921 at plasseringen av klokkespillet var provisorisk og at man planla å bygge et tårn med kirkespir på Domkirken. Om innvielsen skriver Musikkbladet og Sangerposten 25. Januar 1922:

«Det av konsul Sigval Bergesen til Stavanger domkirke skjænkede store klokkespil blev nylig indviet ved en høitidelighet i kirken, hvorunder den engelske ekspert, klokkespilleren fra St. Pauls-katedralen i London, spillet en række salmemelodier, væsentlig engelske. Glinsende kobberstrenger leder fra klaviaturet paa galleriet op til klokkespillet, hvis store klokke svinger helt rundt, omgitt av det store antal øvrige klokker. Klokkespillet dirigeres fra urverket. Den enkle høytidelighet hadde samlet mange mennesker, som lyttet til det skjønnne klokkespil.»

Den omtalte klokkespilleren fra England var nok Harry Withers (1875–1949), klokkenist i Bournville, Birmingham, fra 1906 da landsbyen fikk sitt første klokkespill. Han var selvlært, men omtales som en habil klokkenist. Withers ry brakte ham til

innvielsen av nye klokkespill både i Stavanger og Toronto, Canada, i 1922.

I 1998 ble klokkespillet utvidet med 15 klokker fra Olsen Nauen. I år 2000 ble instrumentet ytterligere utvidet med 12 klokker fra Olsen Nauen slik at det pr i dag fremstår som et konsertklokkespill med 49 klokker hvorav den største veier 1078 kg med en diameter på 123 cm og tonen e. Ved utvidelsen fikk klokkespillet et stokklaviatur av europeisk standard fra Clock-o-matic. I forbindelse med 100-årsjubileet blir klokkespillet fornyet med et nytt klaviatur av internasjonal standard fra Royal Eijsbouts i Nederland.

Norsk orgelfestival har kunnet by på klokkespillkonserter og omvisninger i klokkespillet under festivaldagene. Da Domkirken er under omfattende restaurering og klokkespillet under ombygging, kan vi dessverre ikke tilby dette i jubileumsåret. Vi ser frem til at Stavanger sentrum igjen kan nyte både konserter og ritorneller fra klokkespillet ved gjenåpningen i 2023.

Klokkenist Vegar Sandholt

Klokkespillet i Stavanger.

Bildet er hentet fra Aftenposten 22. juni 1922 og viser det første klaviaturet til konsertklokkespillet i Stavanger domkirke.

Takk for nå

Takk for at du var med oss på Norsk orgelfestival og hjertelig velkommen tilbake til nye orgelopplevelser 14.–17. september 2023. En stor takk rettes til alle støttespillere, samarbeids partnere, utøvere, leverandører og uunnværlige frivillige.

Vi sees igjen neste år!

Kontakt:

orgelfestival.no
norsk.orgelfestival@kirken.no

Følg oss på Facebook og Instagram

Daglig leder: Ann-Karin Både
Styret: Edgar Hansen (styreleder)
Ragnhild Halle
Rune Skagestad
Per Sigmund Rettedal
Faglig råd: Anne Jordheim
Nils Henrik Asheim
Edgar Hansen
Ivan Sarajishvili
Vidar Vikøren

Billetter / Tickets:

orgelfestival.no/billett

Takk til våre støttespillere og samarbeidspartnere

Epafras Legat

Stavanger
kommune

Støttet av Kulturrådet
Norsk kulturfond

Bergesen-
stiftelsen

